

А.І. ГУМЕНЮК

ДПІ в місті Івано-Франківську,
заступник начальника управління,
м. Івано-Франківськ

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ТУРИСТИЧНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Якщо дослідити інституціональне забезпечення туристичної галузі в Україні, то нині діє близько 600 законів, указів Президента, постанов Кабінету Міністрів, відомчих нормативних актів, що прямо або опосередковано стосуються туризму [3, с. 82]. Але незважаючи на це, у забезпеченні нормативно-правової бази туристичної галузі існує низка проблем, які потребують термінового вирішення. Частина цих проблем наведена у «Державній програмі розвитку туризму в Україні на 2002-2010 р.» а саме [2]: складність сприйняття, некоректність, невизначеність, а іноді і відсутність окремих юридично виважених важливих понять туристичного підприємництва; неврахування специфіки туристичної галузі в системі оподаткування, наявність окремих податків, що стримують розвиток галузі; суперечливість окремих положень нормативних актів, особливо відомчих, та невідповідність їх положенням Конституції України, законам України та світовим стандартам, які встановлюються міжнародними нормативними актами в галузі туризму.

Насамперед це зумовлено тим, що більшість нормативно-правових актів, що регулюють функціонування туристичної галузі, були прийняті протягом 1995-1999 рр. (винятком є лише ті, що регулюють ліцензування та сертифікацію туристичних підприємств). За цей період змінилися не тільки органи, які регулюють рекреацію та туризм, а й соціально-економічні умови діяльності суб'єктів сфери. Також важливим чинником, що ускладнює процес ефективного державного регулювання туристичною галуззю, є недосконалість законів України. Це стосується як норм загального, так і норм спеціального

законодавства, якими регулюються відносини у галузі туризму.

Упорядкування туристичної галузі нормативними актами загальної дії здійснюється за допомогою окремих законів, але з урахуванням особливостей, передбачених Законом України "Про туризм", і в тих частинах, що йому не суперечать. Тобто таке законодавство слід вважати законодавством про туризм загальної дії, оскільки предметом його регулювання є як туристичні, так і інші суспільні відносини, а його норми є складовою іншого законодавства.

Важливими актами загального законодавства в регулюванні питань туризму є Цивільний кодекс України [4], що регламентує договірні відносини, а також захист прав споживачів туристичних послуг. Закон України "Про захист прав споживачів" є основою державного регулювання безпеки товарів і послуг з метою захисту людини, її майнового та природного середовища від негативних наслідків сучасного науково-технічного розвитку, від недобросовісного виробника та з метою створення умов для чесної конкурентної боротьби [1].

Згідно із Законом одним з основних пріоритетних напрямів державної політики у сфері туризму є державне регулювання в'їзного та внутрішнього туризму. Але, на наш погляд, чинний Закон базується на хибній концептуальній основі, зорієнтований виключно на виїзний туризм, що для держави економічно недоцільно, не стимулює розвиток внутрішнього та в'їзного туризму, які є пріоритетними для держави.

Вважаємо за доцільне, щоб серед пріоритетних видів туристичної діяльності держава визначила розвиток соціального туризму. На сьогодні без суттєвого державного контролю та регулювання в рекреаційно-туристичній сфері спостерігається практична монополія комерційних видів рекреації та туризму.

Тому державна політика в рекреаційно-туристичній сфері повинна створити такі умови, щоб внутрішній туризм був доступним для всіх верств населення.

Аналіз сучасного інституціонального забезпечення державного

регулювання туристичної галузі України свідчить про необхідність подальшого вдосконалення нормативно-правової бази шляхом її гармонізації з європейським законодавством, внесення певних змін і доповнень до загального і спеціального законодавства України, що здійснює регулювання туристичної галузі, прийняття додаткових законодавчих та регулятивних актів, спрямованих на стимулювання діяльності органів державної влади та місцевого самоврядування щодо забезпечення ефективного і стабільного розвитку туризму в нашій державі.

Туристична галузь Івано-Франківської області являє собою складний міжгалузевий господарчий механізм, структура якого: і адміністративно-господарська, і функціональна, і економічна – повинна бути реформована і переведена на ринкові механізми господарювання і комплексного управління цієї сфери на рівні регіону, поєднана з конвенцією природокористування, що формується на Україні.

Для створення високорентабельної туристичної та курортної галузей області, які мають максимально задовольнити потреби населення, забезпечення на цій основі комплексного розвитку області за умови збереження природних рекреаційних, лікувальних ресурсів, територій природно-заповідного фонду, пам'яток історії та культури розроблено Програму розвитку галузі, яка покликана стимулювати ефективне використання наявних туристичних та рекреаційних ресурсів області, підвищення рівня міжгалузевого співробітництва, стимулювання розвитку ринкових відносин у туристичній сфері, визначення перспектив подальшого розвитку рекреаційно-курортного комплексу на основі аналізу його сучасного стану.

Із метою досягнення основних цілей Програмою визначені основні напрями розвитку туризму в області: удосконалення системи управління галуззю; підвищення ефективності використання природних лікувальних та рекреаційних ресурсів; інформаційно-рекламне та маркетингове забезпечення галузей.

Найбільш перспективними видами туристичної діяльності в області будуть: довгостроковий відпочинок та санаторно-курортне оздоровлення; спортивно-оздоровчий туризм, дозвілля, відпочинок, туризм діловий, службовий, бізнес-навчання, культурно-пізнавальний (у тому числі з метою відвідання театрів, музеїв, спортивних і фестивальних заходів, урочистих свят тощо) і релігійний; екскурсійна діяльність; сільський «зелений» та екологічний туризм.

Визначення стратегічних напрямків, механізмів мобілізації наявного потенціалу територій в інтересах розвитку туризму, вибір і адаптація до реальних економічних умов найбільш пріоритетних з них, сприятимуть подальшому сталому розвитку туристичної галузі як соціально, економічно й екологічно значимої галузі економіки Івано-Франківської області.

Загалом перспективи розвитку туристичної галузі вимагають консолідації зусиль держави, суб'єктів господарювання, всього українського суспільства для здійснення необхідних завдань щодо покращення нормативно-правової бази, яка регламентує туристичну діяльність. Саме це забезпечить створення безпечних, прогнозованих і прозорих умов ведення підприємницької діяльності та формування сприятливих умов інвестиційного і податкового клімату у туристичній галузі.

Список використаних джерел:

1. Закон України про захист прав споживачів // Відомості Верховної Ради України. -1991. - № 30. - Ст. 379.
2. Про затвердження Державної програми розвитку туризму на 2002-2010 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2002 р. № 583 // Офіц. вісн. України. - 2002. - № 18. - Ст. 935.
3. Цибух В. Державне регулювання у сфері туризму в Україні / В. Цибух // Статистика України. - 2005. - № 1. - С. 80-84.
4. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - № 40-44. -Ст. 356.